

Жанна Володимирівна ДЕРІЙ

доктор економічних наук,
завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки,
Чернігівський національний технологічний університет

Олександр Миколайович ГАЛИЦЬКИЙ

кандидат економічних наук,
доцент,
завідувач кафедри економічної теорії і економіки підприємства,
Одеський державний аграрний університет

**СТРАТЕГІЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДЕРЖАВНОЇ
ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ**

Дерій, Ж. В. Стратегія удосконалення інноваційно-інвестиційної державної політики щодо розвитку аграрного виробництва в Україні [Текст] / Жанна Володимирівна Дерій, Олександр Миколайович Галицький // Український журнал прикладної економіки. – 2017. – Том 2. – № 4. – С. 6-16. – ISSN 2415-8453.

Анотація

Визначено методи державної інноваційної політики. Зазначено важливість створення за допомогою системи консультування й інформаційних послуг умов сприйнятливості агроформувань до освоєння досягнень науки. Визначено низку актуальних концептуальних положень, які варто враховувати при розробці стратегії та політики інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного виробництва в Україні. Зроблено висновок про доцільність комплексного підходу до стимулювання інноваційної активності в аграрному секторі, а також створення в системі державного регулювання аграрного виробництва спеціалізованого блоку, що виконує функції інноваційного розвитку галузі, який охоплює державний, регіональний та районний рівні. Для освоєння та впровадження нововведень в аграрному секторі рекомендовано використовувати так звану точкову технологію інноваційної діяльності. Нею можуть виступати мережі державних демонстраційних підприємств на базі навчальних господарств аграрних ВНЗ. Визначено напрями державної підтримки інноваційного розвитку аграрного виробництва. Для активізації та підвищення ефективності інвестиційної діяльності в аграрному виробництві запропоновано модель державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів. Сформовано методичний інструментарій визначення цільових параметрів державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному виробництві для оцінки і аналізу ефективності їх реалізації, а також для ухвалення рішення про вибір інноваційно-інвестиційної стратегії.

Ключові слова: державне регулювання; аграрний сектор; інновації; інвестиції; ефективність; інформаційне забезпечення; управління.

Zhanna Volodymyrivna DERII

Doctor of Sciences (Economics),
Head,
Department of Theoretical and Applied Economics,
Chernihiv National Technological University

Oleksandr Mykolaiovych GALICKIY

PhD in Economics,
Associate Professor,
Head,
Department of Economic Theory and Economics of the Enterprise,
Odessa State Agrarian University

IMPROVEMENT STRATEGY OF INNOVATIVE AND INVESTMENT STATE POLICY AS FOR THE DEVELOPMENT OF AGRICULTURAL PRODUCTION IN UKRAINE

Abstract

The methods of state innovation policy are determined. The importance of the creation of a system of consulting and information services through the conditions of the susceptibility of agroforming to the development of scientific achievements is noted. The relevant conceptual provisions are determined. These positions should be taken into account in the development of the strategy and policy of the innovative and investment development of agrarian production in Ukraine. We have come to the conclusion that there is the appropriateness of an integrated approach to stimulating the innovative activity in the agricultural sector. It is also the necessity of creation of a special unit with responsible for in the state-controlled regulation of agrarian production. This unit performs the functions of the innovative development of branch, which includes state, regional and regional levels. For the development and introduction of innovations in the agrarian sector, it is recommended to use the so-called point technology of the innovative activity. The networks of state-owned demonstration enterprises on the basis of farm properties of agrarian higher education institutions can become the groundwork of this technology. The directions of state support for the innovative development of agrarian production are determined. A model for state regulation of investment and innovation processes is proposed for activation and enhancement of the efficiency of investment activity in industrial production. A methodical tool for measuring the target parameters of state regulation of investment and investment processes in agricultural production with the aim of evaluation and analysis of the efficiency of their realization, as well as for the consideration of the decision on the choices of the investment and investment strategy has been formed.

Keywords: state regulation; agricultural sector; innovations; investment; efficiency; information support; management.

JEL classification: H70, O 13, Q 10

Вступ

Агропромисловий комплекс – найбільш вразливий сектор економіки України. Економічна криза зруйнувала систему матеріально-технічного та інженерно-технічного забезпечення, завдала значних втрат аграрному виробництву. Досвід розвинутих країн свідчить, що ефективність державної інноваційної та інвестиційної політики загалом визначає конкурентоспроможність національної економіки. До 90 %

ISSN 2415-8453. Ukrainian Journal of Applied Economics. 2017. Volume 2. № 4.

приросту валового продукту забезпечується за рахунок впровадження нових технологій. А тому ефективно державне регулювання аграрного сектору економіки можливе лише на основі активізації інноваційної діяльності та істотного збільшення обсягу інвестицій.

Стратегічний розвиток національного аграрного ринку на основі переходу на інноваційну модель розвитку та необхідність формування економічних передумов для зростання інвестицій у сфері АПВ останніми роками є незаперечною ознакою якісно нового рівня управління і зміщення цілей вітчизняної аграрної політики в бік зміцнення позицій національного продовольчого сектору у світовому просторі.

Формування конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва АПК потребує визначення стратегії розвитку та удосконалення інноваційно-інвестиційної державної політики щодо аграрного виробництва в Україні, орієнтованої на головний критерій розвитку галузі – її ефективність.

Проблеми теорії і практики державного регулювання інноваційно-інвестиційної діяльності в аграрній сфері знайшли відображення в працях вітчизняних науковців: І. О. Бланка, Ю. О. Бойка, М. С. Герасимчука, І. Ю. Гришової, Б. В. Гунського, О. І. Дацій, М. Я. Дем'яненка, С. М. Ілляшенко, М. І. Кисіля, Ю. О. Лупенка, О. В. Мертенса, О. В. Митяй, О. Б. Наумова, О. М. Полякова, П. Т. Саблука, В. П. Савчука, А. С. Філіпченка та ін. Однак питання, пов'язані із зазначеною тематикою на державному рівні, не знайшли достатнього відображення в наукових працях. Перспективи та проблеми, пов'язані з державною політикою в напрямі удосконалення інноваційно-інвестиційної діяльності, потребують подальших розробок методологічного та організаційного забезпечення.

Мета статті

Метою статті є визначення пріоритетних напрямів стратегії удосконалення державної політики у сфері інноваційно-інвестиційної діяльності для стимулювання розвитку аграрного виробництва в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження

Світова історія має великий досвід подолання кризових явищ в економіці, корисний для розробки інноваційних стратегій. Це різноманітні теорії, моделі економічного зростання, які ґрунтуються на державній підтримці інноваційної діяльності, створенні сприятливого «інноваційного клімату». Постійне вдосконалення засобів та предметів праці, технології виробництва і його організації є головною рушійною силою розвитку продуктивних сил та економічного зростання кожної країни. Конкурентна боротьба за ринки збуту відбувається насамперед через змагання у інноваційній сфері. Та країна, що стоїть осторонь від «інноваційних змагань», опиняється останньою в ієрархії розвитку світової спільноти [1].

Місце та роль інноваційно-інвестиційної політики в структурі державного регулювання розвитку аграрного виробництва визначаються особливостями інноваційного процесу як об'єкта управління. Він більшою мірою, ніж інші елементи НТП, пов'язаний з товарно-грошовими відносинами, які опосередковують всі стадії його реалізації. Основна маса інноваційних процесів реалізується приватними компаніями різного рівня та масштабу, і такі процеси виступають, зрозуміло, не як самостійна мета, а як засіб кращого вирішення виробничих і комерційних задач компанії, що досягається високою прибутковістю.

Перехід на інноваційний шлях передбачає не тільки модернізацію технологій виробництва аграрної продукції, а й зміну галузевої структури, форм організації виробництва та методів управління.

Україна обрала шлях розвитку національної економіки за інноваційною моделлю. Це означає, що головним джерелом економічного зростання мають стати нові наукові знання, а рушійною силою – механізми їх розширеного продукування і комерційного використання. В аграрній сфері слід виокремити такі методи державної інноваційної політики:

- перенесення, який полягає у використанні наявного зарубіжного науково-технічного потенціалу в аграрній сфері через закупівлю ліцензій на високоефективні технології для освоєння виробництва продукції нових поколінь;
- запозичення, який передбачає освоєння випуску наукомісткої продукції, яку виробляли раніше в індустріально розвинених країнах, на основі використання дешевої робочої сили та частини науково-технічного потенціалу аграрної сфери економіки;
- нарощування, який полягає в тому, що за умови використання власного науково-технічного потенціалу, залучення іноземних учених, об'єднання досягнень фундаментальної і прикладної науки можна створити нові продукти і технології, які використовуються у виробництві та соціальній сфері [2, с. 40].

При розробці стратегії та політики інноваційно-інвестиційного розвитку аграрного виробництва в Україні доцільно враховувати актуальні концептуальні положення:

1. Із виснаженням енергетичних та інших природних ресурсів, збільшенням чисельності населення, загостренням конкуренції на агропродовольчому ринку, зростанням інших ризиків регулююча роль держави суспільно-економічного життя, у тому числі – в інноваційній сфері, має зростати.

2. Якщо проблеми, які відчутно перешкоджають розвитку економіки, тривалий час не долаються існуючими ринковими механізмами, то їх рішення має взяти на себе держава. В Україні однією з таких традиційно є проблема інноваційного розвитку аграрного виробництва.

3. Економіка аграрного сектору може бути інноваційною настільки, наскільки система державного регулювання аграрного виробництва галузі є інноваційно орієнтованою.

4. Для переведення аграрного виробництва України на інноваційний шлях розвитку недостатньо лише діючої фінансової, методичної, інформаційної та консультаційної підтримки держави. Необхідно, з одного боку, істотно посилити названі види допомоги, з іншого – розширити напрями діяльності держави у вирішенні проблем інноваційного розвитку галузі.

Базуючись на перелічених концептуальних положеннях, можна зробити висновок про доцільність комплексного підходу до стимулювання інноваційної активності в аграрному секторі, а також створення в системі державного регулювання аграрного виробництва спеціалізованого блоку, що виконує функції інноваційного розвитку галузі, який охоплює державний, регіональний та районний рівні.

Важливою умовою забезпечення конкурентоспроможності аграрного виробництва України є створення ефективного механізму відпрацювання та просування інновацій в широку виробничу, а також навчальну практику. Розглядаючи можливі варіанти вирішення цієї проблеми, можна зробити висновок, що найбільш доцільними з них є регіональні інноваційні формування. Інноваційні формування покликані створювати умови для підвищення сприйнятливості агропромислового виробництва до науково-технічних, технологічних та організаційно-економічних нововведень. Вони за своєю організаційною структурою та призначенням є гнучкими та динамічними технопарковими формуваннями.

В умовах існуючого дефіциту на багато видів ресурсів ці формування спільно з органами управління агропромислового розвитку на місцях дозволять цілеспрямовано концентрувати спеціалізовану техніку, засоби захисту рослин і тварин на освоєнні конкретних машинних технологій, інших науково-технічних нововведень, отримувати найбільшу віддачу від їх раціонального використання. Інноваційні підприємства взаємно збагачують працівників науки та виробництва, дозволяють гідно оцінити плідну працю вчених і фахівців, сприяють створенню для них сходинок наукового та посадового зростання [3, с. 98].

В умовах ринкових відносин освоїти будь-яке нововведення загалом по аграрному сектору нині практично неможливо. Доцільна так звана точкова технологія інноваційної діяльності, якою можуть виступати мережі державних демонстраційних підприємств на базі навчальних господарств аграрних ВНЗ. Варто законодавчо заборонити приватизацію, призначити їх для відпрацювання, демонстрації та передачі на безоплатній основі аграрним товаровиробникам, державним інформаційно-консультаційним службам (ІКС) та спеціальним навчальним закладам аграрного профілю кращих технологій виробництва аграрної продукції та інших інновацій, які становлять інтерес для галузі.

Актуальним завданням є створення в Україні нових форм управління циклом «наука – техніка – виробництво», до яких належать технопарки і технополіси. Створення технопарків, що спеціалізуються на розробці технологій нової продукції, є можливим і ефективним за багатьма напрямками залежно від функцій, обсягу та рівня кооперування.

На сьогодні в Україні система технологічних парків є чи не єдиним позитивним прикладом дієвого механізму із забезпечення реалізації державної інноваційної політики. При реалізації проектів технологічних парків на ринку України з'являється вітчизняна конкурентоздатна продукція, що сприяє заміщенню імпорту та позитивно впливає на національну економіку.

Формування агропромислових парків є також способом залучення інвестицій у сільське господарство, оскільки агропромисловий парк забезпечує весь перелік необхідних умов для розвитку бізнесу.

Необхідно також створювати технополіси, які будуть не тільки центрами досліджень та освоєння нових типів наукових розробок і виробництва сучасного обладнання, а й центрами єднання міжнародного співробітництва, виробничої діяльності, налагодження належного сервісу, культурного середовища. Створення технополісів надасть новий імпульс для структурних змін у традиційно промислових регіонах.

Пріоритетним напрямом інноваційної діяльності в аграрній сфері є впровадження найбільш перспективних для аграрного сектору досягнень науково-технічного прогресу. [4] З цією метою держава повинна всебічно підтримувати інноваційний розвиток аграрного виробництва за такими напрямками:

- розробка масштабної програми застосування альтернативних видів палива;
- впровадження існуючих технологій, що дозволяють переробляти в тепло відходи деревопереробної промисловості та сільського господарства (тирса, кора, хмиз, листя, солома, полова), 5-10 кг цих відходів дорівнює 1 кг дизельного пального;
- залучення механізмів державної підтримки діяльності, спрямованої на розроблення передових технологій та обладнання;
- застосування раціональних форм організації виробництва та праці, формування ринку нових продуктів та високих технологій, поширення новітніх ресурсозберігальних систем машин та механізмів, застосування біотехнологій, комп'ютерної техніки;

-
- організація інтегрованих структур (інноваційно незалежних корпорацій, науково-технічних центрів, технополісів та технопарків, лізингових фірм, кластерів – цілісних груп спеціалізованих підприємств);
  - створення та впровадження у виробництво високопродуктивних сортів та гібридів сільськогосподарських культур, нових порід тварин та птиці, нових видів продуктів на основі глибокої переробки сільськогосподарської продукції;
  - формування інтелектуального потенціалу як сукупності високоосвічених професійних кадрів у всіх сферах агропромислового виробництва, спроможних розробляти та реалізовувати інноваційний продукт.

Довгострокові інноваційні проекти в аграрному виробництві мають забезпечуватися через механізми кредитування. Такими є пільгове кредитування підприємств, що реалізують інноваційні проекти, підприємств й організацій, що здійснюють інноваційні розробки, формування фонду кредитного гарантування інноваційних напрямків в аграрному виробництві, інститут іпотечного кредитування, інститути спільного інвестування, венчурні фонди, лізингові та інші операції [5].

Кошти на державну підтримку інноваційних пріоритетів в аграрній сфері мають спрямовуватися в обсягах, які відповідають частці галузі у валовому внутрішньому продукті країни. В умовах обмежених бюджетних ресурсів необхідним є створення позабюджетного фонду розвитку інновацій [6, с. 207].

Отже, на сучасному етапі піднесення аграрного виробництва є неможливим без переходу на інноваційний шлях розвитку, який є головним фактором підвищення ефективності в умовах ринкової економіки.

Забезпечення сприятливого інвестиційного клімату в аграрному виробництві залишається питанням стратегічної важливості, від реалізації якого залежать соціально-економічна динаміка, ефективність залучення у світовий поділ праці, можливості модернізації на цій основі аграрної економіки.

Однією з фундаментальних детермінант зростання соціально-економічних систем будь-якого рівня є інвестиції. Аграрний сектор не є винятком і також потребує інвестицій для стимулювання свого розвитку. Інтенсивний розвиток галузі вимагає також не просто вкладень, а вкладень, що забезпечують випереджальний темп зростання виробництва і сприяють підвищенню його ефективності [7, с. 93].

Основними причинами існування інвестиційної проблеми в аграрному секторі є міжгалузеві диспропорції в економіці як наслідок диспаритету цін на ресурси та продукцію сільського господарства, відсутність компенсації, скорочення державних інвестицій в аграрне виробництво та дія інших ринкових механізмів [8]. Ось чому для інвестиційного забезпечення аграрного виробництва необхідна виважена державна підтримка. Держава має виконувати функції гаранта стабільності інвестиційного клімату за рахунок проведення регламентованої та передбачуваної податкової, амортизаційної, митної, цінової та кредитної політики.

Проблема залучення та ефективного використання інвестицій в аграрному секторі є загальнодержавною, оскільки інвестиції, вкладені в аграрний сектор, справляють мультиплікативний ефект в економіці всієї держави.

Інвестування в аграрний сектор має наступні переваги: аграрне виробництво є традиційним видом діяльності для більшості регіонів країни; Україна має сприятливий природно-кліматичний потенціал для розвитку цієї галузі; в наявності є значний обсяг дешевої та кваліфікованої робочої сили; розгалужена система освітніх та науково-дослідних закладів аграрного профілю; рівень попиту на аграрну продукцію у світі постійно зростає [9, с. 169].

Державна підтримка аграрних інвестиційних процесів повинна здійснюватися за двома стратегічними напрямками:

- економічна підтримка виробничих інвестиційних програм та проектів, що реалізуються приватними інвесторами;
- безпосередня участь у реалізації соціальних та інфраструктурних інвестиційних програм та проектів.

Узгоджена реалізація аграрних інвестиційних процесів у короткостроковому та довгостроковому інвестиційних циклах, яка забезпечує задоволення економічних інтересів і вирішення соціальних та екологічних проблем, можлива тільки при активній державній підтримці інвестиційної діяльності в аграрному виробництві [10].

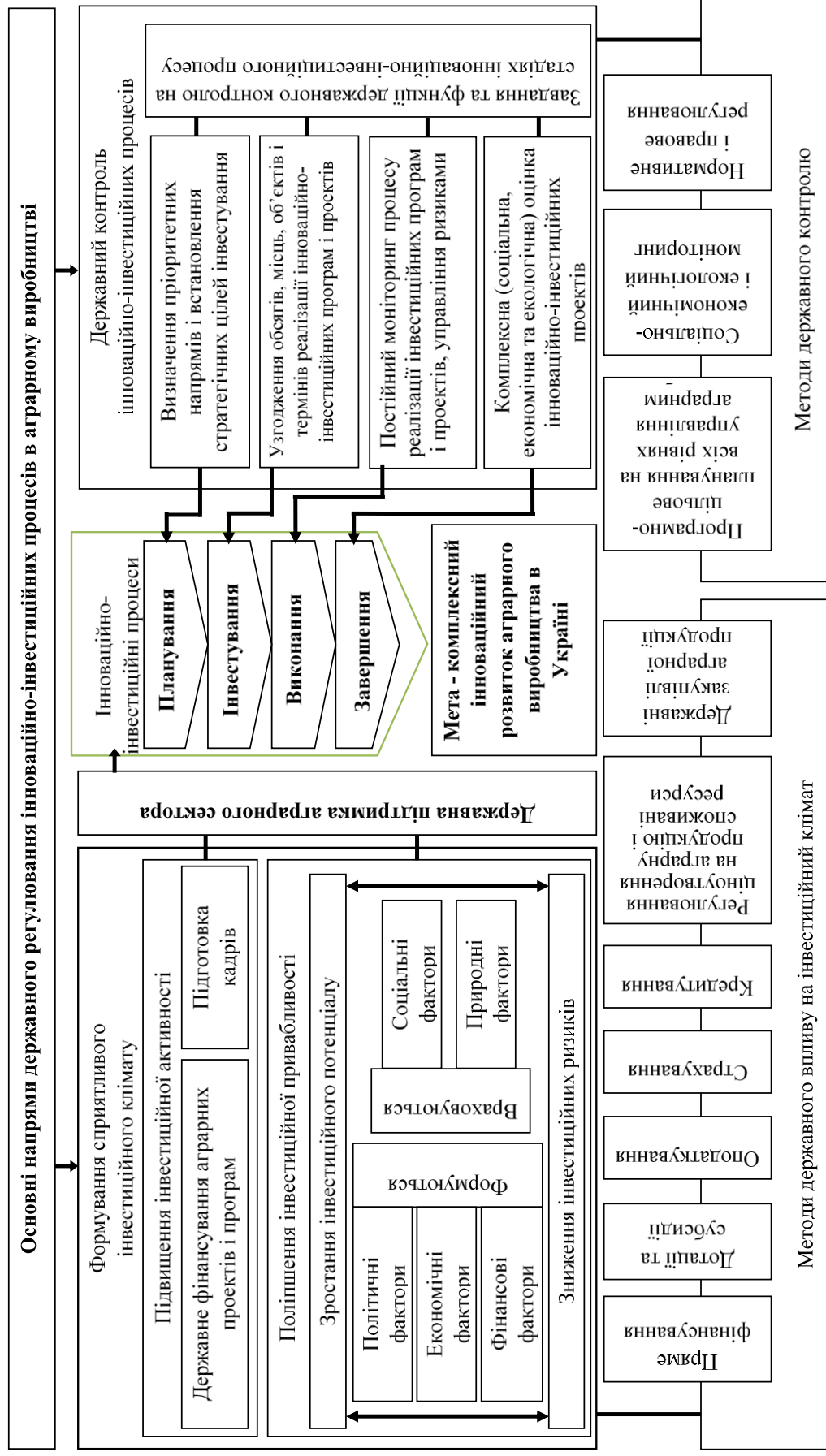
Для активізації та підвищення ефективності інвестиційної діяльності в аграрному виробництві пропонується модель державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів, що містить два взаємопов'язаних регулюючих блоки (рис. 1). Перший блок моделі містить керуючу систему, що здійснює функції зі створення сприятливого інвестиційного клімату в аграрному виробництві. Другий блок моделі регулювання передбачає керуючу підсистему державного контролю інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному виробництві та забезпечує узгодження їх спрямованості та результатів зі стратегічними цілями та завданнями державної аграрної політики. Розроблена модель державного регулювання інвестиційних процесів дозволяє розглядати інвестиційний процес не лише з позицій безпосередніх учасників (інвесторів, замовників, виконавців), а й з позиції державних органів регулювання, що особливо важливо та необхідно для підвищення ефективності державної підтримки інвестиційних процесів в аграрному секторі.

Пріоритетними напрямками державної підтримки аграрного виробництва мають стати: техніко-технологічна модернізація та перехід до інноваційного розвитку виробництва; нівелювання негативного впливу на економіку аграрних товаровиробників від підвищення цін на матеріально-технічні ресурси, що використовуються в галузі; подолання виробничих ризиків, пов'язаних з природними та іншими явищами, не залежними від аграрних товаровиробників, підвищення родючості ґрунтів, стимулювання виробництва продукції тваринництва; екологізація агропромислового виробництва; інформаційне та консультаційне забезпечення [11].

Для подальшого розвитку аграрного виробництва необхідно концентрувати інвестування на впровадження високопродуктивних інноваційних, біо- та нанотехнологій, налагодження випуску ефективних хімічних засобів захисту рослин та тварин, оновлення й модернізацію виробництва, використання новітніх технологій [12].

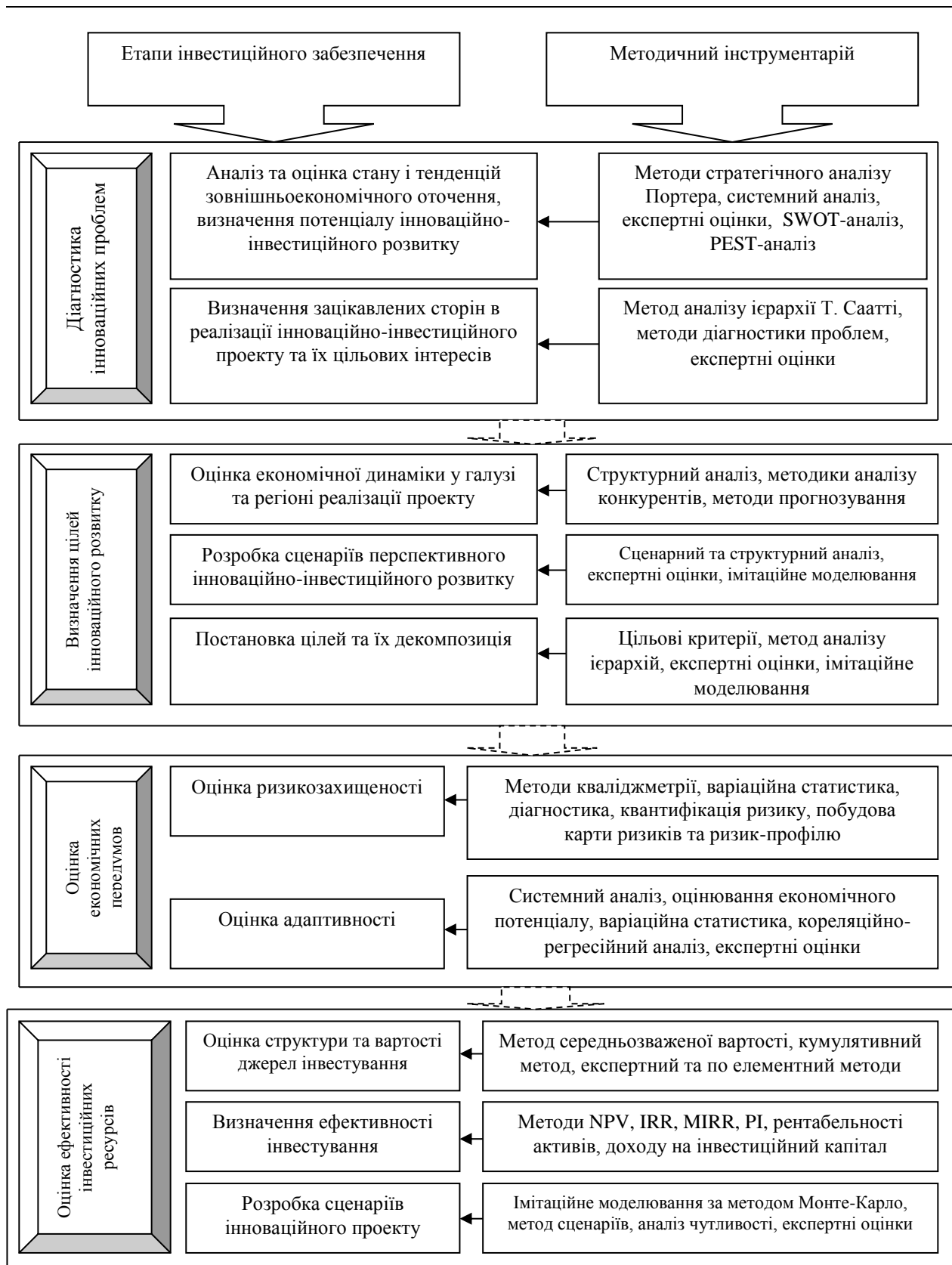
Важливою частиною процесу державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів є їх оцінка, яка проводиться для аналізу ефективності його реалізації, а також для ухвалення рішення про вибір інноваційно-інвестиційної стратегії. На практиці інноваційно-інвестиційна діяльність здійснюється, зазвичай, як конкретні інноваційні програми та проекти, тому важливе значення має з'ясування основних цільових параметрів та послідовність етапів їх реалізації. З цією метою сформовано методичний інструментарій визначення таких цільових параметрів, диференційований за етапами його здійснення (рис. 2).

Особливістю запропонованого підходу є те, що він гармонійно поєднує розробку і реалізацію заходів стратегічного характеру (формування комплексної програми інноваційно-інвестиційного розвитку, визначення переліку пріоритетних завдань у цій сфері, визначення пріоритетних інноваційних програм та проектів), передінвестиційне прогнозування, інвестиційну та експлуатаційну стадії життєвого циклу інноваційного проекту.

Рис. 1. Модель державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному виробництві України

Рис. 2. Методичний інструментарій визначення цільових параметрів державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному виробництві

Висновки та перспективи подальших розвідок

Для активізації та підвищення ефективності інвестиційної діяльності в аграрному виробництві пропонується модель державного регулювання інноваційно-інвестиційних процесів. Розроблена модель дозволяє розглядати інвестиційний процес не лише з позицій безпосередніх учасників, а й з позиції державних органів регулювання, що особливо важливо та необхідно для підвищення ефективності державної підтримки інноваційно-інвестиційних процесів в аграрному секторі. Пріоритетними напрямками стратегії державної підтримки аграрного виробництва мають стати: техніко-технологічна модернізація та перехід до інноваційного розвитку виробництва; нівелювання негативного впливу на економіку аграрних товаровиробників від підвищення цін на матеріально-технічні ресурси, що використовуються в галузі; подолання виробничих ризиків, пов'язаних з природними та іншими явищами, незалежними від аграрних товаровиробників, розвиток меліорації сільськогосподарських земель; відновлення посівних площ сільськогосподарських культур, підвищення родючості ґрунтів, стимулювання виробництва продукції тваринництва; екологізація агропромислового виробництва; формування виробничої інфраструктури загального призначення; інформаційне та консультаційне забезпечення.

Список літератури

1. Маренич, Т. Г. Трансформаційна динаміка та механізми економічного регулювання агроформувань (питання теорії, методології, практики): монографія / Т. Г. Маренич. – К.: ННЦ “Інститут аграрної економіки”, 2005. – 454 с.
2. Новікова, Н. Л. Об'єктивна необхідність державного регулювання відтворювального процесу в сільському господарстві // Бізнес-інформ – 2011. – №12. – С. 40-41.
3. Наумов, О. Б. Механізм державно-приватного партнерства як інструмент стабілізації інвестиційного процесу / О. Б. Наумов, С. С. Стоянова-Коваль // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2016. – № 6. – С. 98-105.
4. Galitsky, N. Development of the innovative enterprises of the agrarian production in the current economic system of Ukraine / O. V. Mityay, L. N. Naymova, A. N. Galitsky // Науковий вісник Полісся. – 2016. – № 3 (7). – С. 124-129.
5. Gryshova, I. Yu. Competitiveness of agriculture enterprises as the main factor of sustainable development of agricultural sphere [Текст] / I. Yu. Gryshova, O. V. Mityay, T. M. Gnatyeva // Український журнал прикладної економіки. – 2016. – Том 1. – № 2. – С. 25-35. – ISSN 2415-8453.
6. Радченко, О. Д. Методологічне забезпечення оцінки ефективності бюджетної підтримки аграрного сектору / О. Д. Радченко // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Фінанси і кредит»: [науково-методичний журнал]. – 2013. – № 1. – С. 207-212.
7. Наумов, О. Б. Стратегічні вектори державного регулювання агропромислового виробництва: інструменти та методи консолідації ресурсів розвитку / О. Б. Наумов, Л. М. Наумова // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2017. – № 4. – С.93-100.
8. Митяй, О. В. Державне регулювання розвитку агроформувань в Україні / О. В. Митяй, О. М. Галицький, О. В. Николіук // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Економіка і менеджмент. – 2017. – Вип. 4. – С. 20-25. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2017_4_5.
9. Гришова, І. Ю. Оцінювання чинників формування фінансового потенціалу аграрного виробництва / І. Ю. Гришова, О. В. Митяй, В. В. Кужель // Актуальні проблеми економіки. - 2015. - № 10(172). - С. 169-172.

10. Gryshova, I. Yu. The economic measurement of convergence of institutional impact on the sustainability of development /, I. Yu. Gryshova, T. L. Shestakovska, O. V. Glushko // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2017. – №4. – С.75-80.
11. Майстро, С. В. Удосконалення механізму державного регулювання аграрного ринку в умовах членства України в СОТ [Електронний ресурс] / С. В. Майстро. – Режим доступу: [www.http://kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-4/doc/3/3/03.pdf](http://kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-4/doc/3/3/03.pdf).
12. Леонтович, С. П. Напрями удосконалення бюджетної фінансової підтримки розвитку аграрного сектора економіки України / С. П. Леонтович // Економіка та держава. – 2010. – № 7/2010. – С. 60–63.

References

1. Marenych, T. G. (2005). *Transformatsiyna dynamika ta mehanizmy economic rehulyuvannya ahroformuvan (pytannya theory, methodology, praktyky)*. Kyiv: NTC "Institute of Horticulture".
2. Novikova, N. L. (2011). Objective necessity of state regulation of the reproductive process in rural households. *BusinessInform*, 12, 40-41.
3. Naumov, O. B. & Stoyanova-Koval, S. S. (2016). Mehanizm derzhavno-pryvatnoho partnerstva as a tool stabilizatsiyi the investment process. *Naukovi zapysky Institute zakonodavstva Supreme Rady Ukraine*, 6,98-105.
4. Mityay, O. V., Naymova, L. N., Galitsky, A. N. (2016). Development of the Innovative Enterprises of the Agrarian Production in the Current Economic System of Ukraine. *Scientific Bulletin of Polesie*, 3 (7), 124-129.
5. Gryshova, I. Yu. Mityay, O. V., Gnatyeva, T. M. (2016). Competitiveness of agricultural enterprises as a key factor in the sustainable development of agricultural sector. *Ukrainian Journal of Applied Economics*, 1(2), 25-35.
6. Radchenko, O. D. (2013). Methodological maintenance of the estimation of the efficiency of budget support of the agrarian sector. *Letter of reference of the Sumy National University of Agrarian University. Serija «Finance and credit*, 1, 207-212.
7. Naumov, O. B. & Naumov, L. M. (2017). Structural vectors of state regulation of agro-industrial production: tools and methods of consolidation of development resources. Non-written notes from the Institute of Laws of the Verkhovna Rada of Ukraine, 4, 93-100.
8. Mityay, O. V., Halytskyy, O. M., Nykolyuk, A. V. (2017). Derzhavne rehulyuvannya of ahroformuvan in Ukrayini. *Bulletin of Sumy natsionalnoho ahrarnoho university. Seria: Economics and Management*, 4, 20-25.
9. Grishova, I. Yu., Mityay, O. V., Kuzhel, V. V. (2015). Assessment of the factors of formation of the financial potential of agrarian production. *Actuality problems of economics*, 10 (172), 169-172.
10. Gryshova, I. Yu., Shestakovska T. L., Glushko O. V. (2017). The economic measurement of the convergence of institutional impact on sustainability of development. *Scientific notes of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine*, 4, 75-80
11. Maistro, S. V. (2008). *Improvement of the Mechanism of State Regulation of the Agrarian Market in the Conditions of Membership of Ukraine in the WTO*. Retrieved from: [www.http://kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-4/doc/3/3/03.pdf](http://kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2008-4/doc/3/3/03.pdf).
12. Leontovich, S. P. (2010). Directions for improvement of budget financial support for the development of the agricultural sector of economy of Ukraine. *Economy and state*, 7, 60-63.

Стаття надійшла до редакції 12.12.2017 р.